

BUCHANAN (George)

HENDECASYLLABON LIBER (237 vers)

SCANSION DES VERS 1 A 237
(avec les accents toniques)

CODAGE

des PARTICULARITES de SCANSION

I = vers incomplet
 B-x = abrègement syllabe 'x'
 L-x = allongement syllabe 'x'
 H-x = hiatus syllabe 'x'
 HY = vers hypermètre
 S = vers spondaïque
 Sy-x= synérèse syllabe 'x'
 D-x = diérèse syllabe 'x'
 AP-x= aphérèse syllabe 'x'

des COUPES POSSIBLES ('' = marqueur début)**

H = heptémimère
 Ap3P = coupe après les 3 premiers pieds
 Ap5Sy = coupe après la 5ème syllabe
 Ap6Sy = coupe après la 6ème syllabe

N.B. '**/' (ou rien) = pas de coupe
 '**//Ti' = pas de coupe ; c. trihémimère écartée

Ce texte a été établi à partir de deux éditions de l'oeuvre poétique de Buchanan : celle publiée à Amsterdam en 1641 chez Johannes Iansonium et celle, hollandaise également, parue chez Arnoldus Langerak, en 1725.

HENDECASYLLABON LIBER.

IN NEAERAM.

- H_1 v.1 Cūm pri|mum mihi / |cāndi|dae Ne|aerae **/Ap5Sy/H (HENDECASYLLABE PHALECIEN)
- v.2 illōs |sideri|bus / pa|res o|cellos **/Ap6Sy/H
- v.3 ostēn|distis, o|cellu|li / mi|selli, **/H
- v.4 illa |prīncipi|um / fu|it ma|lorum, (TROCHEE 1ER) **/Ap6Sy/H
- v.5 illa |lux ani|mi / ru|ina |nostrī. (TROCHEE 1ER) **/Ap6Sy
- v.6 Sic pri|mīs radi|īs / re|pente |tactus **/Ap6Sy
- v.7 tōtus |intremu|i / co|hōrru|ique, (TROCHEE 1ER) **/Ap6Sy
- v.8 ut le|ves nemo|rum / co|mae vi|rentum (TROCHEE 1ER) **/Ap6Sy/H
- v.9 primīs |flātibus / |intre|munt Fa|voni ; **/Ap5Sy/H
- v.10 et cōr |jām medi|tāns / ad |illam ab|ire **/Ap6Sy/Ap3P
- v.11 pēr pēc|tus trepi|dānsque / |pālpi|tāns quē **/Ap3P
- v.12 jāmque ē|vādere / |jāmque |gēsti|ebāt ; **/Ap5Sy/Ap3P
- v.13 ceū so|lēt puer / |artu|bus te|nellīs, (TROCHEE 1ER) **/Ap5Sy/H
- v.14 quē nū|trix gremi|o / fo|vēt, pa|rentem **/Ap6Sy/H
- v.15 affēc|tare ocu|llīs / et |ōre, |parvā **/Ap6Sy/Ap3P
- v.16 jāctāns |brāchia ; |ceū / vo|lens vo|lucrēs **/Ap6Sy/Ap5Sy/H
- v.17 adhūc |involu|crēs / vo|landi i|nani (IAMBE 1ER) **/Ap6Sy

- v.18 infir|mas studi|ō / mo|vere |pennas. **/Ap6Sy
- v.19 Tum mens |provida, / |viri|um su|arum **/Ap5Sy/H
- v.20 quippe |conscia, |ne / lo|cus do|losis (TROCHEE 1ER) **/Ap6Sy/Ap5Sy/H
- v.21 esset |insidi|is, / mi|selli o|celli, (TROCHEE 1ER) **/Ap6Sy
- v.22 vos ad |pectoris / |excubare |portas **/Ap5Sy
- v.23 insom|ni stati|one / |jussit. |At vos, **/Ap3P
- v.24 sive |blanditi|is / do|lisve |capti, (TROCHEE 1ER) **/Ap6Sy
- v.25 seu som|no supe|rante, / |sive |sponte **/Ap3P
- v.26 consen|sistis, he|rumque / |prodi|distis, **/Ap3P
- v.27 fugit |corque ani|musque, / |me re|lictō **/Ap3P/H
- v.28 excor|de, exani|mo. / Quod |ergo |fletu **/Ap6Sy/Ap3P
- v.29 nunc sa|tisface|re arbi|trami|ni vos, (TROCHEE 1ER) **/
- v.30 nil est : |quem lacri|mis / mo|vere |vultis **/Ap6Sy
- v.31 non ad|est ani|musve / |corve ; ad |illam (TROCHEE 1ER) **/Ap3P
- v.32 ite, o|rāteque et / |impe|trate ab |illā. **/Ap5Sy
- v.33 Ni exo|rāritis, / |impe|trari|tisque, **/Ap5Sy
- v.34 faxo il|lam adspici|atis / |usque et |usque, **/Ap3P
- v.35 donec |vos ita / |luce |reddat |orbos, **/Ap5Sy/Ap3P
- v.36 ut me |corde ani|moque / |fecit |orbū. **/Ap3P

AD EANDEM.

- H_2 v.1 Seu pro|cācibus / |ānu|ās o|cēllīs, **/Ap5Sy/H
1ER))
- v.2 seu mi|nācibus / |ābnu|ās o|cēllīs, **/Ap5Sy/H
(TROCHEE 1ER)
- v.3 jūxtā |mē mise|rūm, / Ne|aēra, |pērdīs, **/Ap6Sy
- v.4 spē tōr|quēs modo / |crēdu|lā ti|mētēm, **/Ap5Sy/H
- v.5 nūnc fōr|midine / |māce|rās do|lētēm. **/Ap5Sy/H
- v.6 Spēs, sī |lumine / |rēspi|cīs be|bignō, **/Ap5Sy/H
- v.7 lēntīs |ignibus / |ustu|lāt me|dullās : **/Ap5Sy/H
- v.8 timōr, |lumine / |si āspi|cīs ma|lignō, (IAMBE 1ER) **/Ap5Sy/H
- v.9 pigrō |frigore / |conge|lāt me|dullās. **/Ap5Sy/H
- v.10 Sic jāc|tōr miser / |hūc et |hūc, ti|mōrēs **/Ap5Sy/Ap6Sy/Ap3P/H
- v.11 spēsque in|tēr dubi|aē / pa|tēns pro|cēllāē, **/Ap6Sy/H
- v.12 nec un|quām vigi|lī / qui|ēta |curā (IAMBE 1ER) **/Ap6Sy
- v.13 vitāē |noxve di|ēsve / |mī re|fulsīt. **/Ap3P/H
- v.14 Ō saē|vissime / |numi|num Cu|pido, **/Ap5Sy/H
- v.15 si insē|sus pari|tēr / fa|vensque |pērdīs, **/Ap6Sy
- v.16 quis pōr|tus mihi |spēm / fe|rēt sa|lūtīs ? **/Ap6Sy/Ap5Sy/H

AD EANDEM.

- H_3 v.1 Quantū |dēlici|ās / tu|ās a|mābām, **/Ap6Sy/H
(HENDECASYLLABE PHALECIEN)
- v.2 ōdī |dēteri|us / du|plo āmpli|usquē, **/Ap6Sy

- v.3 tuam |nēquiti|am ēt / pro|caci|tatem, (IAMBE 1ER) **/Ap6Sy
- v.4 pōstquā |tē propi|us, / Ne|aera, |nōvī. **/Ap6Sy
- v.5 At tū |sī peni|tus / pe|rīre |mē vīs, **/Ap6Sy
- v.6 sī vīs |pērdite a|mem, ēt ma|gis / ma|gisquē **/H/Ap6Sy
- v.7 tōtis |artubus / |imbi|bām fu|rōrēm, **/Ap5Sy/H
- v.8 sis nē|quā magis, |ēt / ma|gis pro|tērvā. **/Ap6Sy/Ap5Sy/H
- v.9 Nām quō |nēquior |ēs, / pro|tērvī|ōrquē, **/Ap6Sy/Ap5Sy
- v.10 tānto |impēnsius / |ūrōr |īnqui|ētō **/Ap5Sy/Ap3P
- v.11 vēti|lante odi|ō / fa|cēs a|mōris, (TROCHEE 1ER) **/Ap6Sy/H
- v.12 ēt lēn|tās ite|rūm / ci|ēnte |flāmmas. **/Ap6Sy
- v.13 Quōd sī |sīs meli|ōr, / mō|dēsti|ōrquē, **/Ap6Sy
- v.14 ōde|rō minus, |ēt / mi|nus te a|mabō. (TROCHEE 1ER) **/Ap6Sy/Ap5Sy/H

AD EANDEM.

- H_4 v.1 Rīsūs, |blanditi|aē, / pro|caci|tātēs, (HENDECASYLLABE PHALECIEN) **/Ap6Sy
- v.2 lūsūs, |nēquiti|aē, / fa|cēti|aēquē, **/Ap6Sy
- v.3 jōcē |dēlici|aēque, et / |ille|cēbraē, **/Ap3P
- v.4 ēt sū|pīria, et / |ōscu|lla, ēt su|surrī, **/Ap5Sy/H
- v.5 ēt quīc|quid male|sana / |cōrda a|mantum **/Ap3P
- v.6 blandīs |ēbria / |fāsci|nāt ve|nēnis, **/Ap5Sy/H
- v.7 hīnc fa|cēssite. / |Jām va|llē Ne|aerā. (TROCHEE 1ER) **/Ap5Sy/Ap6Sy/H

- v.28 pēctūs |cōnfere, / |māchi|nīs nec |īstīs **/Ap5Sy/H
- v.29 ūllūs |jām supē|rēst / lo|cūs, nec |artī : **/Ap6Sy/H
- v.30 nōn sūm |stūltus ut / |āntē. |Jām ne|aērā **/Ap5Sy/Ap3P/H
- v.31 valē. |Dūm bona, / |dūm pu|dīca, |nōbīs (IAMBE 1ER) **/Ap5Sy/Ap6Sy
- v.32 cārīs |cārīor / |aēsti|māta o|cēllīs ; **/Ap5Sy
- v.33 āt pōst|quam ēs mala et / |impu|dīca, |nōbīs **/Ap5Sy
- v.34 vīlī |vīlīor / |aēsti|māta |caenō. **/Ap5Sy
- v.35 Eheū |mē mise|rūm ! / Stā|tīm vo|llūtā **/Ap6Sy/H
- v.36 ūndā |lūcida / |pēr ge|nās si|nūsqūē **/Ap5Sy/Ap6Sy/H
- v.37 īnsul|tāt tremu|lō / fu|gax ro|tātū, **/Ap6Sy/H
- v.38 ēt pēr |tūrgidu|llās / flu|ēns pa|pīllās, **/Ap6Sy/H
- v.39 sēnsīm |gēmeus / |īntu|mēscit |īmber, **/Ap5Sy
- v.40 mōllēs |āgglo|me|rāns / de|center |orbēs. **/Ap6Sy
- v.41 Ergo haēc |pōssum ego / |lētus |īntu|ērī ? **/Ap5Sy/Ap3P
- v.42 Cernā |fērreus / |ergo |saxe|usquē **/Ap5Sy/Ap3P
- v.43 cōrrum|pī male |tām / bo|nos o|cēllōs ? **/Ap6Sy/Ap5Sy/H
- v.44 Haēc sī |pōssum ego / |lētus |īntu|ērī, **/Ap5Sy/Ap3P
- v.45 pōssum ēt |fērreus / |esse |saxe|usquē. **/Ap5Sy/Ap3P
- v.46 Quīn vōs |mēns bona, / |sāni|tās, sa|llusquē, **/Ap5Sy/H
- v.47 cōnti|nēntia, / |cāsti|tās, pu|dorquē (TROCHEE 1ER) **/Ap5Sy/H

- v.10 praēceps |in Stygi|um / da|tus ba|rāthrum **/Ap6Sy/H
- v.11 dēgam E|rīnyas / |inter, |aut ba|rāthrum **/Ap5Sy/Ap3P/H
- v.12 sī quid |sit Stygi|um infra E|rīny|asvē. **/
- v.13 Sic sta|tim mihi |cōr, / je|cūr, me|dūllās, (TROCHEE 1ER) **/Ap6Sy/Ap5Sy/H
- v.14 ēt vē|nās tāci|tē / ma|llum pe|rērrāt ; **/Ap6Sy/H
- v.15 sic cōr|pus mihi / |tābe |cōlli|quēscit, **/Ap5Sy/Ap3P
- v.16 ārdet |ignibus, / |aestu|at vē|nēnis ; (TROCHEE 1ER) **/Ap5Sy/H
- v.17 sic mēn|tēm māla / |pēstis |occu|pāvīt ; **/Ap5Sy/Ap3P
- v.18 ūt sit |nectare / |suavi|us vē|nēnum, **/Ap5Sy/H
- v.19 vitā |mors poti|ōr, / la|bōr qui|ētē, **/Ap6Sy/H
- v.20 sāni|tātē fu|rōr, / sā|lūtē |mōrbus. (TROCHEE 1ER) **/Ap6Sy

IN BELEAGONEM.

- H_7 v.1 Jūdāe|um, Bele|āgo, / |quōd ne|gās tē, (HENDECASYLLABE PHALECIEN) **/Ap3P/H
- v.2 ēt vis |tēstibus |id / pro|bare |magnis. **/Ap6Sy/Ap5Sy
- v.3 Errās, |tēstibus / |ista |non pro|batur **/Ap5Sy/Ap3P/H
- v.4 rēs, (ūt |scīs, puto) / |mentu|llā pro|batur. **/Ap5Sy/H

IN GELLIAM.

- H_8 v.1 Cūm cōn|chīs gravis / |aēquor|is Bri|tānni, (HENDECASYLLABE PHALECIEN) **/Ap5Sy/H

- v.7 Nōs sic |dīlīgit, / |ēxco|līt, fo|vētque, **/Ap5Sy/H
- v.8 ut nōn |dīlīgat / |āmpli|us Mi|nervā. **/Ap5Sy/H
- v.9 Ad sāl|tēm mihi / |dīva |cārmēn, |īnquā, **/Ap5Sy/Ap3P
- v.10 cōmmē|dātior / |illī ut |ēsse |pōssim, **/Ap5Sy/Ap3P
- v.11 quī sic |dīlīgit / |uni|cē Ca|mēnās, **/Ap5Sy/H
- v.12 quī sic |dīlīgi|tūr / sa|crīs Ca|mēnīs, **/Ap6Sy/H
- v.13 cōncē|de. Illa re|fērt ; / i|nēpte, |tāntum **/Ap6Sy
- v.14 tē nōs|trī comi|tēm / cho|ri ēsse |dīcās, **/Ap6Sy
- v.15 et cōm|munibus / |in sa|crīs mi|nīstrum. **/Ap5Sy/Ap6Sy/H
- v.16 Hōc il|lī satis |est, / sa|crīs Ca|mēnīs **/Ap6Sy/Ap5Sy/H
- v.17 quī sic |dīlīgi|tūr / sa|crīs Ca|mēnīs, **/Ap6Sy/H
- v.18 quī sic |ūnica a|māt, / co|llīt, fo|vētque, ut **/Ap6Sy/H
- v.19 probēt|que omnia, |quāe / pro|bent Ca|mēnae, (IAMBE 1ER) **/Ap6Sy/Ap5Sy/H
- v.20 probent|que omnia, |quāe / pro|bet, Ca|mēnae. (IAMBE 1ER) **/Ap6Sy/Ap5Sy/H

AD THEODORUM BEZAM.

- H_10 v.1 Praesul |optime, / |sācra |Christi|ānā (HENDECASYLLABE PHALECIEN (TROCHEE 1ER)) **/Ap5Sy/Ap3P
- v.2 quī cas|tē colis |et / fa|cis, ca|nisque, **/Ap6Sy/Ap5Sy/H
- v.3 ad tē |cārmina / |mittō, |nēc La|tīnō **/Ap5Sy/Ap3P/H
- v.4 nēc Grā|īō sale / |tīncta, |sēd Bri|tānīs **/Ap5Sy/Ap3P/H

- v.5 nāta in |mōntibus / |hōrri|dā sub |Ārctō, **/Ap5Sy/H
- v.6 nēc caē|lō neque / |saēcū|lo eru|ditō. **/Ap5Sy
- v.7 Quae si |jūdic|io / tu|ō pro|bentur, **/Ap6Sy/H
- v.8 ūt clās|sis modo in |ūlti|maē / re|ferri **/H/Ap5Sy
- v.9 pōssit |cēnturi|ās, / ni|hīl ti|mēbō **/Ap6Sy/H
- v.10 cēnsū|ram invidi|aē, / ni|hīl mo|rābōr **/Ap6Sy/H
- v.11 senā|tūs criti|cī / se|veri|tatem, (IAMBE 1ER) **/Ap6Sy
- v.12 nihīl |grāmmati|cās / tri|būs, mi|hi unūs (IAMBE 1ER) **/Ap6Sy/H
- v.13 Bēzā est |cūria, / |cēnsor |ēt qui|ritēs. /AP-3**/Ap5Sy/Ap3P/H

ADAMAS IN CORDIS EFFIGIEM SCULPTUS, ANNULOQUE INSERTUS,
QUEM MARIA SCOTORUM REGIA AD ELIZABETHAM ANGLORUM REGINAM MISIT ANNO M.D.LXIV.

- H_11 v.1 Nōn mē |materi|ēs / fa|cīt su|perbum, (HENDECASYLLABE PHALECIEN) **/Ap6Sy/H
- v.2 quōd fēr|ro insupe|rābi|līs, / quod |ignī, **/H
- v.3 nōn cān|dōr macu|lā / cā|rēns, ni|tōris **/Ap6Sy/H
- v.4 nōn lūx |pērspicu|i, / nec |ārs ma|gīstri, **/Ap6Sy/Ap3P/H
- v.5 quī fōr|mā dedit |hānc, / da|tām lo|quaci **/Ap6Sy/Ap5Sy/H
- v.6 cīrcū|vēstiit / |ēle|gānter |aurō : **/Ap5Sy
- v.7 sēd quōd |cōr Domi|naē / me|aē fi|gurā **/Ap6Sy/H
- v.8 tām cēr|ta exprimo, / |pēcto|re ūt re|clusō **/Ap5Sy/H
- v.9 cōr si |lūmini|būs / que|āt vi|dēri, **/Ap6Sy/H

- v.10 cōr nōn |lūmina / |cērti|us vi|dērent. **/Ap5Sy/H
- v.11 Sic cōn|stāntia / |fīrma |cōrdi u|trique, **/Ap5Sy/Ap3P
- v.12 sic cān|dōr macu|lā / ca|rēns, ni|tōris **/Ap6Sy/H
- v.13 sic lūx |pērspicu|i, / ni|hil do|li intus **/Ap6Sy/H
- v.14 cēlāns ; |ōmnia / |dēni|que aēqua |praēter **/Ap5Sy
- v.15 unā |dūriti|em. / De|in se|cundus **/Ap6Sy/H
- v.16 hīc gra|dus mihi / |sōrtis |est fa|ventis, (TROCHEE 1ER) **/Ap5Sy/Ap3P/H
- v.17 tālem hē|rōida |quod / vi|dēre |spērēm, **/Ap6Sy/Ap5Sy
- v.18 quālem |spēs mihi / |nulla e|rāt vi|dēndi, **/Ap5Sy/H
- v.19 anti|quā doni|nā / se|mēl re|lictā. **/Ap6Sy/H
- v.20 Ō sī |fōrs mihi / |faxit, |ūtri|usque **/Ap5Sy/Ap3P
- v.21 nēctam ut |cōrda ada|manti|nā / ca|tēnā, **/H
- v.22 quā nec |suspici|o, aemu|lāti|ove, **/
- v.23 livōr|ve, aut odi|um, aut / se|necta |sōlvāt : **/Ap6Sy
- v.24 tām be|atior / |ōmni|bus la|pillis, (TROCHEE 1ER) **/Ap5Sy/H
- v.25 tām sīm |clārior / |ōmni|bus la|pillis, **/Ap5Sy/H
- v.26 tām sīm |cārior / |ōmni|um la|pillis, **/Ap5Sy/H
- v.27 quā sūm |dūrior / |ōmni|bus la|pillis. **/Ap5Sy/H